

VII. Universitetets videnskabelige Samlinger og Anstalter.

a. Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter.

1. Bevillingens ordinære Beløb.

Paa Kontoen var ordinært bevilget 8000 Kr.; heraf anvendtes et Beløb af 1399,80 Kr. til Anskaffelse af Undervisningsmidler, særlig Lysbilleder, Grammofonplader og Film samt til Duplikering af Tekster til Forelæsninger og Øvelser og lign. Det er iøvrigt ikke muligt at give en fuldstændig Oversigt over Anvendelsen af Kontoens ordinære Beløb, da Regnskabet med dette ikke blev holdt adskilt fra Regnskabet med den nedenfor nævnte ekstraordinære Bevilling til Anskaffelse af Instrumenter og Bøger; under Kontoen blev til samtlige Formaal afholdt et Beløb af 681 994,62 Kr. Om enkelte Anskaffelser af Kontoens ordinære Beløb henvises til Beretningen for de enkelte Instituter nedenfor.

2. Endelig Fordeling af den paa Tillægsbevillingsloven for 1940—41 givne ekstraordinære Bevilling til Anskaffelse af Instrumenter, Inventar m. v. og Bevillingens Udvidelse til ogsaa at omfatte Anskaffelsen af Bøger.

(J. Nr. 330/40).

Som meddelt i Universitetets Aarbog for 1940—41, Side 227 ff., blev der paa Tillægsbevillingsloven for 1940—41 stillet et Beløb af 1 396 000 Kr. til Raadighed for Universitetets Instituter til ekstraordinære Indkøb fra Tyskland af Apparater og Instrumenter m. v. og af denne Bevilling blev under 24. Marts 1941 foreløbig et Beløb af 1 112 819,89 Kr. fordelt mellem Institutterne.

Efter at Universitetet havde indsendt Andragendet til Ministeriet om den ovennævnte, ved Ministeriets Skrivelse af 13. Marts 1941 givne Bevilling, fremkom der dels enkelte supplerende Andragender fra nogle af Institutterne, dels Andragender fra det økonomisk-statistiske Laboratorium, det medicinsk-historiske Museum og det matematiske Institut om Bevilling til Anskaffelse af forskelligt Inventar og dels endelig et Andragende fra det filosofiske Fakultet om Bevilling til Anskaffelse af Apparater til Studiesalen for græsk Papyrologi, det musikviden-

skabelige Laboratorium og det fonetiske Øvelseslokale og til fælles Brug for de under Fakultetet hørende Laboratorier.

Efter en mellem Rektor og Kurator den 12. Maj 1941 stedfunden Forhandling blev Restbeløbet af Bevillingen, som efter Fradrag af det til Anskaffelse af Filmsfremvisningsapparater til Anneksauditorium A, Studiestræde 6, bestemte Beløb 13 260 Kr., udgjorde 269 915,11 Kr. fordelt mellem Institutterne i Forhold til den oprindelig ansøgte Bevilling, idet dog de Instituter, som havde ansøgt om et Beløb af under 20 000 Kr., fik tillagt hele det ansøgte Beløb. Fordelingen blev herefter følgende:

Det medicinsk-fysiologiske Institut.....	Kr.	1 766,20
— biokemiske Institut.....	—	9 014,47
— patologisk-anatomiske Institut.....	—	21 089,14
— farmakologiske Institut.....	—	4 144,04
Institutet for almindelig Patologi.....	—	10 212,32
Det hygiejniske Institut.....	—	7 384,95
— retsmedicinske Institut.....	—	4 046,78
— psykiatriske Laboratorium.....	—	3 108,30
Kliniken for epidemiske Sygdomme.....	—	658,53
Institutet for human Arvebiologi og Eugenik.....	—	3,542,90
Det planteanatomiske Laboratorium og botanisk Studiesamling.....	—	4 023,35
Den zoologiske Studiesamling og Zoologisk Museum.....	—	20 275,83
Det zoofysiologiske Laboratorium.....	—	7 654,92
— ferskvandsbiologiske Laboratorium.....	—	2 639,05
— gymnastikteoretiske Laboratorium.....	—	4 668,94
— mineralogisk-geognostiske Museum.....	—	16 033,84
— geografiske Laboratorium.....	—	5 634,61
— astronomiske Observatorium.....	—	15 395,00
Institutet for teoretisk Fysik.....	—	39 128,24
Det biofysiske Laboratorium.....	—	10 307,52
— fysisk-kemiske Institut.....	—	9 418,14
— kemiske Laboratorium.....	—	21 566,16
— plantefysiologiske Laboratorium.....	—	3 149,40
— fysiske Laboratorium.....	—	500,00
— økonomisk-statistiske Laboratorium.....	—	1 300,00
— medicinsk-historiske Museum.....	—	1 678,36
— fysiologiske Institut (Fællesanskaffelser).....	—	4 746,00
— musikvidenskabelige Laboratorium.....	—	7 175,00
Studiesalen for græsk Papyrologi.....	—	685,00
Det fonetiske Øvelseslokale.....	—	2 070,00
— filosofiske Fakultet (Fællesanskaffelser).....	—	21 348,12
— matematiske Institut.....	—	5 550,00

ialt... Kr. 269 915,11

Imidlertid rejste der sig indenfor Universitetets Instituter og Laboratorier et stærkt Ønske om at faa en lignende Bevilling til Raadighed til Indkøb af Bøger og Fakulteterne indsendte Andragender herom. Om disse Andragender blev der forhandlet med Overbibliotekarerne for det kgl. Bibliotek og Universitetsbiblioteket, og under 12. Juni 1941 indsendte Universitets Kurator et Andragende til Undervisningsministeriet om en Bevilling til Indkøb af Bøger fra Tyskland til de under Fakulteterne hørende Instituters Biblioteker, nærmere saaledes:

Det teologiske Fakultet	1 235 Reichsmark
— lægevidenskabelige Fakultet	37 412 Kroner
— filosofiske Fakultet	53 363,85 Reichs-
	mark og 13 032,11 Kroner
— matematisk-naturvidenskabelige Fakultet .	150 000 Kroner

Under 4. Juli 1941 meddelte Ministeriet imidlertid Universitetet, at man ikke saa sig i Stand til at stille Forslag om de ansøgte Bevillinger.

Under 12. September 1941 afgav Universitetets Rektor følgende Andragende til Undervisningsministeriet:

Det er med stor Beklagelse, at Universitetet har erfaret, at Ansøgningerne fra de forskellige Universitetslaboratorier og -instituter om Anskaffelse af Bøger paa Clearing-Kontoen er blevet afslaaet. Dekanerne for det matematisk-naturvidenskabelige og det filosofiske Fakultet har i denne Anledning henvendt sig til mig og til Overbibliotekar Dahl for at finde en Form, under hvilken Sagen kunde genoptages.

Overbibliotekaren har ment i høj Grad at kunne støtte dette Ønske, under Forudsætning af, at Anskaffelsen af Bøgerne foregaar i Samraad med mig og ham, saaledes at unødvendige Dubletkøb og Køb af Bøger, der ligger udenfor Laboratiebibliotekernes Rammer, undgaas.

Under denne Forudsætning vil ogsaa jeg kunne tiltræde det af Dekanerne fremsatte Ønske om Sagens Genoptagelse, og da der af den til Universitetet paa Clearing-Kontoen bevilgede Sum (1 382 000 Kr.) hidtil kun er brugt 447 000 Kr., saa at der resterer 935 000 Kr., hvilken sidste Sum man næppe kan forvente, paa Grund af de særlige Forhold, vil blive helt anvendt, tillader jeg mig at andrage om, at der indenfor denne Sum maa anvendes 100 000 Kr. til Indkøb af Bøger efter ovennævnte Fremgangsmaade.

Herefter bifaldt Ministeriet i Skrivelse af 20. Januar 1942, at der indenfor det Beløb, som ved Udgangen af Finansaaret 1941—42 ikke maatte være kommet til Anvendelse af den ved Ministeriets Skrivelse af 13. Marts 1941 til Universitetets Raadighed stillede Sum paa 1 396 000 Kr. til ekstraordinære Indkøb fra Tyskland af Instrumenter, anvendtes 100 000 Kr. til Indkøb over Clearingkontoen med Tyskland væsentlig af Bøger til Laboratorier og Instituter under Universitetet under Forudsætning af, at Anskaffelserne af de paagældende Bøger skete i Samraad med Rektor og Overbibliotekaren ved Universitets-

biblioteket, for at unødvendige Dubletkøb og Køb af Bøger, der laa udenfor Laboratoriebibliotekernes Rammer, derved kunde undgaas.

Efter at det ved Opgørelse pr. 1. April 1942 havde vist sig, at der af den oprindelig givne Bevilling til Anskaffelse af Apparater og Instrumenter var et tilstrækkeligt Beløb tilovers, til at der kunde anvendes et Beløb af 100 000 Kr. til Anskaffelse af Bøger, blev der efter Forhandling mellem Rektor, Kurator og Overbibliotekaren for Universitetsbiblioteket under 2. Juli 1942 stillet følgende Beløb til Raadighed for de enkelte Instituter til Køb af Bøger:

Arkæologisk Laboratorium	Kr. 3 800
Assyriologisk	—	300
Filologisk	—	16 200
Historisk	—	6 600
Kunsthistorisk	—	5 600
Musikvidenskabeligt	—	3 100
Psykologisk	—	3 500
Universitetets Studiesal for græsk Papyrologi	2 300
Teologisk Laboratorium	2 500
Ægyptologisk	—	1 600
Instituttet for human Arvebiologi og Eugenik	1 600
Biofysisk Laboratorium	1 300
Biokemisk Institut	1 100
Kliniken for epidemiske Sygdomme	600
Botanisk Have	5 000
Farmakologisk Institut	1 100
Ferskvandsbiologisk Laboratorium	1 000
De fysiologiske Instituter	3 800
Fysisk-kemisk Institut	3 100
Geografisk Laboratorium	2 300
Gymnastikteoretisk Laboratorium	900
Histologisk-embryologisk Laboratorium	2 500
Hygiejnisk Institut	1 200
Kemisk Laboratorium	5 300
Matematisk Institut	3 400
Normal-anatomisk Museum	300
Patologisk-anatomisk Institut	1 000
Plantefysiologisk Laboratorium	1 400
Psykiatrisk Laboratorium	3 200
Retsmedicinsk Institut	2 100
Laboratoriet for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik	1 000
Instituttet for teoretisk Fysik	2 800
Zoologisk Museum og Zoologisk Studiesamling	2 400
		<u>ialt ... Kr. 93 900</u>

Det blev samtidig meddelt Institutterne, at alle Ordre for at være bindende skulde effektueres inden den 1. Januar 1943.

b. Det normal-anatomiske Museum.

Efter Indstilling af Museets Bestyrer, Professor, Dr. med. Harald Okkels, Universitetets Rektor og Kurator bifaldt Ministeriet under 4. Juli 1941, at der blev stillet et Beløb af 1000 Kr. til Raadighed, for at Laborant ved Museet V. Holm kunde gennengaa et Kursus paa Præparatoriskolen ved Berlins Universitets anatomiske Institut, saaledes at et Beløb af 500 Kr. afholdtes af Museets Annuum og et Beløb af 500 Kr. afholdtes af Universitetets Konto 10. f., Overordentlige Udgifter for Finansaaret 1941—42 (J. Nr. 223 a/41).

c. Det patologisk-anatomiske Institut.

1. Bevilling til Forandringer i Institutets Lokaler.

Under 28. April 1941 indgav Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. J. Engelbreth-Holm følgende Andragende:

Undertegnede Bestyrer af Universitetets patologisk-anatomiske Institut skal herved tillade sig at ansøge om Indrettelse af Dyrestalde, Vaskerum og Magasinplads i Universitetets patologisk-anatomiske Institut. De Arbejder, hvorom der ansøges, vil fremgaa af vedlagte Bilag, omfattende Kælderplan over Instituttet samt Oversigt over de ønskede udførte Arbejder.

Jeg tillader mig at fremkomme med denne Ansøgning, for om muligt at blive i Stand til her i Instituttet at videreføre en Række videnskabelige Undersøgelser over Kræft, som jeg har udført paa Kræftkomiteens Laboratorium siden 1938.

En Videreførelse af disse Undersøgelser i Universitetets patologisk-anatomiske Institut vil betyde et Forsøg paa at arbejde videre ad den Linie, som Prof. J. Fibiger fra 1910—1928 paabegyndte med de Kræftundersøgelser, der skaffede Instituttet internationalt Ry, og som belønnedes med Nobelprisen.

Der er imidlertid, som Forholdene nu er paa Instituttet, ingen Mulighed for Udførelse af større eksperimentelle, videnskabelige Arbejder. De nødvendige Lokaler forefindes, men de er tomme, uden Reoler til Musebure, uden Mulighed for passende Opvarmning eller for den nødvendige Opvask af Bure etc.

Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse har stillet sig saa elskværdigt, at den har tilladt mig at fortsætte Forsøgene paa Kræftkomiteens Laboratorium i ca. $\frac{1}{2}$ Aar, hvilket vil sige til omkring 1. August 1941. Da hertil kommer, at Forsøgsdyrene (ca. 4000 Mus) kun kan flyttes her til Instituttet om Sommeren, da de er meget sensible for lave Temperaturer, er det for Forsøgenes Videreførelse en Nødvendighed, at en Overflytning her til Instituttet sker i Løbet af Sommermaanederne i Aar.

Forsøgene kan ikke afsluttes paa nuværende Tidspunkt, idet det drejer sig om Undersøgelser over Udvikling af Kræftsvulster, Forsøg, der varer i 1 à 2 Aar, og de nu igangværende Forsøg er igangsat for

ca. 6 Maaneder siden. Endvidere drejer det sig om særlige Musestammer, der ikke kan købes. Disse Stammer er uerstattelige. De videreføres ved Indavl under min Opsigt, og de er af overordentlig stor Betydning for Kræftforskningen, idet Dyrene i disse Stammer — som et Resultat af mange Aars Indavl — udvikler Kræftsvulster af forskellig Art, en arvelig Egenskab, som det tager flere Aar at »rendyrke«. Hvis disse Stammer gaar tabt, vil saaledes flere Aars Arbejde være spildt.

Det vil forstaas, at det er af vital Betydning for de paagældende Forsøgs Videreførelse, at en Overflytning af disse Dyr kan ske her til Instituttet i Sommeren 1941, da jeg ellers er tvunget til at slaa Dyrene ihjel og saaledes ødelægge de igangværende Forsøg. Landsforeningen og jeg er enige om, at en Videreførelse af de paagældende Forsøg af en anden Læge ikke er praktisk mulig.

Jeg tillader mig derfor at henstille, at den ovenfor omtalte Ansøgning om Indrettelse af Stalde, Magasiner, Vaskerum etc. her i Instituttet maa blive fremmet, saaledes at de paagældende Arbejder kan være afsluttede saa betids, at Overflytningen af Dyrene kan ske i Juli eller August i Aar.

Endvidere skal man tillade sig at ansøge om, at den i Instituttets Stueetage beliggende »Studiesal« — et Rum paa 10,7 m × 15 m — indrettes til mindre Laboratorierum. Dette vil kræve Opstilling af en Del Skillevægge samt Udstyrelse af Rummene med Laboratorieinventar, Vaske, Gashaner, etc.

Denne Ansøgning skal motiveres med, at Studiesalen i sin nuværende Form er unødvendig, idet Instituttets Studiesamling (»Musæet«), der hidtil har været utilgængelig for Studenterne i det daglige Arbejde, vil blive aabnet og saaledes fungere som Studiesal. Endvidere er Instituttets Laboratorieplads meget begrænset — der er for Øjeblikket kun Plads til 3 frivilligt arbejdende Læger, hvilket er ganske utilstrækkeligt. Den foreslaede Ombygning af den tidligere Studiesal vil give mindst 6 velindrettede Arbejdspladser.

Udgiften til de af Professor Engelbreth-Holm ønskede Ændringer og Installationer var af den kgl. Bygningsinspektør, Professor K. Gottlob opgjort til 36 800 Kr.

Efter at dette Andragende var blevet indsendt til Ministeriet med Rektors og Kurators Anbefaling, bifaldt Ministeriet i Skrivelse af 13. September 1941, at den ansøgte Bevilling blev stillet til Raadighed paa forventet Efterbevilling paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1941—42. Der blev derefter paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1941—42, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 4947—48 under Finanslovskonto § 26 I. B. 12. B. 25. optaget en Bevilling paa 36 800 Kr. i det paagældende Øjemed (J. Nr. 208 a/41).

2. Overdragelse af den til Institutet knyttede Tjenestebolig for Bestyreren til Universitetets Professor i Psykiatri som Tjenestebolig for denne.

Efter at Professor, Dr. med. J. Engelbreth-Holm var blevet udnævnt til Professor i patologisk Anatomi og Bestyrer af Universitetets patologisk-anatomiske Institut fra den 1. Februar 1941 at regne, indsendte han under 27. s. M. et Andragende om Fritagelse for at bebo den til Institutet hørende Bestyrerbolig, som den tidligere Bestyrer, forhv. Professor, Dr. med. Poul Møller i Henhold til den ham ved Ministeriets Skrivelse af 2. September 1940 meddelte Tilladelse beboede indtil April Flyttedag 1941.

Om Professor Engelbreth-Holms Andragende afgav det lægevidenskabelige Fakultet en Erklæring af 4. Juni 1941. Fakultetet anførte heri de principielle Betæneligheder, der var ved at imødekomme Professor Engelbreth-Holms Andragende, men meddelte samtidig, at der til den nu foreliggende Sag knyttede sig den specielle Omstændighed, at Chefen for Universitetets psykiatriske Klinik, Overlæge, Professor, Dr. med. H. Helweg allerede for nogen Tid tilbage havde ansøgt om, at der maatte blive oprettet en Tjenestebolig for ham. Da Forholdet efter Fakultetets Mening var det, at det var af nok saa afgørende Betydning, at Chefen for den psykiatriske Klinik raadede over en Tjenestebolig i nær Tilknytning til Afdelingen, som at Professoren i patologisk Anatomi besad en Tjenestebolig ved sit Institut, mente Fakultetet at kunne anbefale Professor Engelbreth-Holms Andragende under Forudsætning af, at den saaledes ledigblivende Tjenestebolig blev gjort til Tjenestebolig for Chefen for den psykiatriske Klinik. Fakultetet pointerede den foreslaaede Ordnings Karakter af en Nødforanstaltning, kun anbefalet af Fakultetet paa Grund af den stærke Trang til en Tjenestebolig for Chefen for den psykiatriske Klinik og den ringe Mulighed for at opnaa en saadan paa anden Vis. Fakultetet fremhævede sluttelig Ønskeligheden af, at der blev opført en Tjenestebolig paa Rigshospitalet for Chefen for den psykiatriske Klinik, saaledes at den heromhandlede Bolig kunde tilbageføres som Tjenestebolig for Professoren i patologisk Anatomi eller for Professoren i Retsmedicin, idet der heller ikke fandtes nogen Tjenestebolig for Bestyreren af Universitetets retsmedicinske Institut.

Fakultetets Erklæring blev behandlet af Konsistorium i dettes Møder den 11. og 24. Juni 1941 og tiltraadt. Rektor forespurgte herefter Professor Helweg, om han var villig til at overtage Boligen; Professor Helweg erklærede sig villig til at overtage den fra den 15. Maj 1942, dog kun saafremt den overgik til Rigshospitalet og knyttedes fast til den psykiatriske Afdeling paa Rigshospitalet som Tjenestebolig for dennes Overlæge og paa de samme Vilkaar, som gjaldt for de øvrige Overlægeboliger. Sagen blev derefter afgivet til Universitetets Kurator til videre Foranstaltning.

Imidlertid fremkom der fra Justitsministeriet en Anmodning om Adgang til at leje den paagældende Bolig til særligt Formaal. Efter at

Undervisningsministeriets Samtykke hertil var indhentet underhaanden, blev Boligen udlejet til Justitsministeriet fra den 1. August 1941 mod en aarlig Leje af 3000 Kr., og saaledes, at Lejemaalets Ophør vilde kunne ske med kort Varsel, naar Universitetet paany maatte ønske at gøre Brug af Boligen.

Efter Rektors Anmodning forelagde Universitetets Kurator, som ikke kunde tiltræde Fakultetets og Rektors Forslag om Boligens Anvendelse som Tjenestebolig for Chefen for Rigshospitalets psykiatriske Klinik, Sagen for Undervisningsministeriet den 23. September 1941, idet Kurator samtidig udtalte, at man uanset den med Justitsministeriet om Opsigelsesvarslet truffne Aftale dog ikke allerede nu burde opsiges Lejemaalet, og at han var imod, at man for bestandig fratog Universitetet en til et af dettes Instituter hørende Tjenestebolig.

I Skrivelse af 3. Oktober 1941 meddelte Ministeriet, at det i Betragtning af de Vanskeligheder af forskellig Art, som knyttede sig til Spørgsmaalet om Udvidelse af Antallet af Overlægeboliger ved Rigshospitalet, i alt Fald ikke for Tiden kunde anse det for belejligt at træde i Forhandling med Finansministeriet herom. Under disse Omstændigheder kunde Ministeriet være enig i, at Lejemaalet med Justitsministeriet indtil videre ikke blev opsagt, naar det paa den anden Side blev fastholdt, at der i paakommende Tilfælde maatte gøres Brug af det overfor Justitsministeriet tagne Forbehold, hvorefter Lejemaalet vilde kunne bringes til Ophør med kort Varsel. Med Hensyn til det foreliggende Andragende fra Professor Engelbreth-Holm bemærkede Ministeriet, at da det i den af det lægevidenskabelige Fakultet afgivne Erklæring udtrykkelig var angivet at være en Forudsætning for Fakultetets Anbefaling af Andragendet, at vedkommende Bolig blev gjort til Tjenestebolig for Chefen for den psykiatriske Klinik, og da denne Forudsætning efter den nu truffne Afgørelse ikke var tilvejebragt, saa man sig ikke i Stand til at indrømme Professor Engelbreth-Holm en varig Fritagelse for den ham paahvilende Forpligtelse til at bebo Tjenesteboligen, men man imødesaa en nærmere Udtalelse fra Universitetets Myndigheder om, hvorledes der skønnedes at burde forholdes i Sagen, saaledes som denne nu forelaa, herunder om Boligen, som berørt i Slutningen af Fakultetets Erklæring, eventuelt vilde kunne overdrages Professoren i Retsmedicin som Tjenestebolig.

Det lægevidenskabelige Fakultet foreslog herefter i en Erklæring af 15. Oktober 1941, at den paagældende Bolig blev knyttet som Embedsbolig til Universitetets Professorat i Psykiatri, idet denne Professor foruden at være Overlæge paa Rigshospitalets psykiatriske Afdeling tillige var Leder af Universitetets psykiatriske Laboratorium (hvortil var knyttet et særligt Annuum og ved hvilket var ansat en fast videnskabelig Assistent). Fakultetet tilføjede, at ogsaa i saa Tilfælde vilde den Forudsætning, hvoraf Fakultetet havde gjort sin Anbefaling af Professor Engelbreth-Holms Andragende om Fritagelse for at bebo Embedsboligen afhængig, være opfyldt, idet Overlægen ved Rigshospi-

talets psykiatriske Klinik og Universitetets Professor i Psykiatri altid vilde være samme Person.

Denne Erklæring blev af Universitetets Rektor under 13. Januar 1942 videresendt til Universitetets Kurator, idet Rektor samtidig bemærkede følgende: Den nuværende Indehaver af Professoratet i Retsmedicin, Professor, Dr. med. Knud Sand, hævdede vel stadig, at der burde være knyttet en Tjenestebolig til Professoratet; han havde imidlertid, da han for nogle Aar siden var kommet til den Opfattelse, at der ingen Udsigt var til at opnaa en saadan Bolig, købt en Villa, som han ikke nu kunde frigøre sig for, og man saa sig derfor ikke i Stand til at indstille, at Boligen blev anvendt som Tjenestebolig for Professoren i Retsmedicin. Da man imidlertid havde forstaaet, at de af Ministeriet omtalte Vanskeligheder ved at udvide Antallet af Tjenesteboliger specielt havde Hensyn til Boligerne for Rigshospitalets Overlæger, hvem Boligerne blev overladt paa andre og lempeligere Vilkaar end dem, der gjaldt for Universitetets Professorer, og da saavel Fakultetet som Professor Helweg var meget interesseret i, at der blev tillagt ham en Tjenestebolig umiddelbart ved hans Klinik og Laboratorium, henstillede man, om det ikke maatte være muligt, som af Fakultetet foreslaaet, at tillægge ham den i hans Egenskab af Professor ved Universitetet og Chef for Universitetets psykiatriske Laboratorium, naar det skete paa de for Universitetsprofessorernes Tjenesteboliger gældende Vilkaar. Professor Helweg nærrede stadig Ønske om at faa overladt den paagældende Tjenestebolig og var villig til at overtage den paa de ovennævnte Vilkaar, som økonomisk set ikke var fuldt saa gunstige, som hvis Boligen var blevet overladt ham i hans Egenskab af Overlæge.

Sagen blev derefter af Universitetets Kurator forelagt Undervisningsministeriet, idet Kurator samtidig meddelte, at Justitsministeriet havde opsagt Lejemaalet. Kurator mente, at Sagen burde afgøres saaledes, at man midlertidigt fritog Professor Engelbreth-Holm for at benytte Boligen og samtidig udlejede denne, f. Eks. til Professor Helweg for Resten af dennes normale Tjenestetid mod en Leje svarende til det Beløb, Boligen vilde indbringe Staten som Tjenestebolig.

Under 30. Marts 1942 tilskrev derefter Ministeriet Universitetets Kurator saaledes:

Efter at man om denne Sag har brevvekslet med Rigshospitalet af Hensyn til dettes Interesse i, at Indehaveren af Professoratet i Psykiatri og den dermed forbundne Stilling som Overlæge ved Rigshospitalets psykiatriske Afdeling faar Bolig paa Hospitalets Grund, bifalder Ministeriet i Overensstemmelse med den i Sagen foreliggende Indstilling fra Rektor herved, at den omhandlede Bolig fra Oktober Flyttedag 1942 at regne tillægges Professor Helweg som Tjenestebolig i hans Egenskab af Professor i Psykiatri og Chef for Universitetets psykiatriske Laboratorium paa de for Brugen af Universitetsprofessorernes Tjenesteboliger gældende Vilkaar.

Hvilket herved meddeles til Efterretning, idet tilføjes, at Professor Engelbreth-Holm herefter fritages for at benytte den oftnævnte Bolig. (J. Nr. 236/40 og 258/40).

3 Andre Sager.

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1787—90 forhøjedes Institutets Annum (Universitetets Konto 14, Underkonto 8) med 5191 Kr. fra 9809 Kr. til 15 000 Kr. Om Motivering til denne Forhøjelse henvises til det citerede Sted i Rigsdagstidende (J. Nr. 208 b/41).

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1777—78 optoges under Universitetets Konto 4. B. Andre Honorarer, en Bevilling paa 2100 Kr. til Ansættelse af en honorarlønnet ikke-videnskabelig Assistent ved Institutet. Om Motiveringen for denne Bevilling henvises til det citerede Sted i Rigsdagstidende. I den nye Stilling ansatte Universitetets Kurator efter Institutbestyrerens Indstilling Frk. Helga Rydahl fra den 1. Maj 1942 (J. Nr. 208 b/41).

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg B., Sp. 745—46 bevilgedes under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter et Beløb af 6000 Kr. til Køb hos Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse af 1500 Musebure til Anvendelse ved de ved Institutet foregaaende Forsøg med kræftindpodede Mus. (J. Nr. 208 c/41).

Efter Andragende af Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. J. Engelbreth-Holm blev der af Universitetets Konto 14, Underkonto 44. Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Institut for Finansaaret 1941—42 stillet et Beløb af 1500 Kr. til Raadighed og et tilsvarende Beløb af samme Konto for Finansaaret 1942—43 ialt 3000 Kr. til Anskaffelse af et Fryseskab til Institutet (J. Nr. 63 e/41).

d. Institutet for almindelig Patologi.

Under 9. April 1941 indgav Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. K. A. Jensen følgende Andragende:

Efter at jeg i nogle Maaneder har haft Lejlighed til at sætte mig ind i Institutets Drift, tillader jeg mig at indsende et Andragende om følgende Omordninger affattet i 3 Grupper.

Gruppe 1. Fjernelse af Forsøgsdyrene fra Institutets Kælderetage. Denne Del af Ændringerne betragter jeg som Hovedpunktet. Forholdene nu er uheldige.

Medens Institutets Opgave i Prof. Oluf Thomsens Tid væsentligst var af serologisk Karakter, saaledes at der kun blev arbejdet i ret ringe Grad med Menneske-pathogene Bakterier, saa vil de Undersøgelser, der i den kommende Aarrække vil blive optaget, for en overvejende

Del bestaa i Studier over Menneske-pathogene Bakterier (Tuberkelbaciller — Pneumococcer — Streptococcer — Kødforgiftningsbakterier m. m.).

Kælderrummene, i hvilke Forsøgsdyrene nu findes, er uegnede til dette Formaal. For det første findes der i samme Kælderetage en Bolig for Vagtmesteren, saaledes at man ikke kan se bort fra, at der kommer til at bestaa en Infektionsfare for ham og hans Familie. For det andet færdes der mange Mennesker i Kælderetagen, der bliver brugt til mange andre Formaal (Opvask, Maskinværksted, Toiletrum, Opbevaringsrum, Luftbeskyttelsesrum m. m.); dette Forhold skulde helst ændres saaledes, at kun de Mennesker, der passer Dyrene, og Lægerne (det vil sige saa faa som muligt), kommer i Berøring med de inficerede Dyr. For det tredie har det vist sig, at det under de nuværende Forhold er vanskeligt at undgaa Infektion af Substraterne med Bakterier og Sporer, der stammer fra Dyrekælderens og som spredes over hele Institutet gennem Luftkanaler og anden Forbindelse; dette har jeg personlig erfaret, idet en Del Dyrkningsforsøg med Tuberkelbaciller er blevet delvis ødelagt paa Grund af Infektion af Substratet med Subtilisbakterier og Svampe. Min Assistent, Dr. H. Christensen, har haft lignende Uheld. For det fjerde spredes den ubehagelige Lugt fra Dyrekælderens over hele Institutet, ligesom man ikke kan undgaa Kakkellakker.

For at fjerne disse Gener foreslaar jeg følgende Ændringer:

Forsøgsdyrene flyttes fra Kælderens over i Dyrehuset, der for Øjeblikket kun udnyttes daarligt. Da der imidlertid i $\frac{2}{3}$ af Loftetagen i Dyrehuset findes en Bolig for Institutets anden Laboratoriebetjent, lader denne Plan sig af sundhedsmæssige Grunde næppe gennemføre.

Manglerne kunde afhjælpes paa følgende Maade:

Betjentboligen indrettes i Dyrehusets syd-østlige Fløj, og Boligen adskilles fra Dyrehuset ved Hjælp af en komplet Mur. Da Dyrehuset derved bliver for lille, kunde man enten forlænge dets venstre Fløj i begge Etager helt ud til Henrik Harpestrengs Vej, — eller eventuelt kun forlænge Stueetagen.

Gruppe 2. Hvis Dyrene kan fjernes fra Kælderens, bliver der 3 Kælderlokaler ledige. De to af disse er egnede til Laboratorier, i hvilke Institutet kunde fremstille sine Substrater under gode Forhold. For Øjeblikket tilberedes Substraterne under meget primitive Forhold i forskellige Lokaler, hvilket forhindrer en rationel Udnyttelse af Arbejdskraften, ligesom Substraterne bliver uensartede. I det resterende Kælderrum foreslaas Indretning af et Isskab med Temperatur 2—4 Gr. til Opbevaring af Substrater, og en Isboks med \div 7 Gr. anbragt i samme Rum til Opbevaring af Sera.

Man vil herved kunne undgaa Tab af kostbart Materiale. Forholdene, som de er nu, har gentagne Gange bevirket, at Sera, der er fremstillet gennem lang Tids Arbejde, er blevet ødelagt paa Grund af daarligere Isskabsforhold. Hertil føjes en mindre Ændring i Vaskerummet Nr. 19, hvor Institutets Glasvarer — Reagensglas — Petriskaale —

Flasker m. m. steriliseres og renses. Det var ønskeligt at faa indrettet Teaktræsvaske med 4 Rum, samt et Torreskab for de rensede Glasvarer.

Gruppe 3. Ændring af Kursussalen i Stueetagen. Denne Sal har staaet ubenyttet som Kursussal siden Professor Salomonsens Tid. Paa Grund af Salens Størrelse er den uegnet til Laboratorier i den nuværende Form. Ved at dele den i eet Rum med 3 Vinduer mod Øst, — et andet med 2 Vinduer mod Øst og 1 mod Nord, samt et tredje Rum med 2 Vinduer mod Nord, kunde man indvinde 3 gode Laboratorier, og dergennem afhjælpe den nu raadende Pladsmangel. Skillerummene udføres som Bræddeskillerum. I det ene Rum opføres et 300 × 80 cm stort Stinkskaab med Gas, Vand og Afløb og med særlig stærkt Aftræk, eventuelt med en Ventilator. I det andet Rum indrettes et lignende Stinkskaab 250 × 80 cm stort.

Udgiften til de af Professor K. A. Jensen ønskede Ændringer og Installationer var af den kgl. Bygningsinspektør, Professor K. Gottlob, opgjort til 60 736 Kr., hvortil senere kom et yderligere Beløb af 16 000 Kr.

Efter at dette Andragende var blevet indsendt til Ministeriet med Rektors og Kurators Anbefaling, bifaldt Ministeriet under 8. August og 7. Oktober 1941, at den ansøgte Bevilling blev stillet til Raadighed paa forventet Efterbevilling paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1941—42. Der blev derefter paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1941—42, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 4947—48 under Finanslovskonto § 26 I. B. 12. B. 23. optaget en Bevilling paa 76 736 Kr. i det paagældende Øjemed (J. Nr. 202/41).

e. Det farmakologiske Institut.

Under 29. Januar 1942 androg Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. Knud O. Møller om, at der fra 1. Februar 1942 maatte blive stillet et maanedligt Beløb af 400 Kr. til Raadighed til Antagelse af videnskabelig Assistance ved de til Institutet i Retsplejens Tjeneste henlagte retskemiske Undersøgelser. Efter at Andragendet var indsendt til Ministeriet med det lægevidenskabelige Fakultets og Rektors og Kurators Tilslutning, og efter at Andragendet ligeledes var anbefalet af Retslægeraadet og Justitsministeriet, bifaldt Undervisningsministeriet under 17. April 1942, at Universitetets Konto 5. Medhjælp for Finansaaret 1941—42 blev overskredet med et Beløb af 600 Kr. i det anførte Øjemed, og at der for hvert af Finansaarene 1942—43 og 1943—44 blev stillet et Beløb af 4800 Kr. til Raadighed til samme Formaal (J. Nr. 117 a/42).

f. Det retsmedicinske Institut.

1. Opførelse af en Etage paa Institutets la Morgue-Bygning til Laboratorier for Institutets biokemisk-bakteriologiske Afdeling.

Under 30. Juni 1939 indsendte Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med Knud Sand følgende til Undervisningsministeriet stilede Andragende:

Som det vil være Ministeriet bekendt, har der siden Reorganisationen af Institutets Forhold i 1928—30 fundet en meget betydelig yderligere Stigning Sted indenfor Institutets forskellige Arbejdsomraader, en Stigning, som i de forløbne Aar har nødvendiggjort forskellige personalemæssige og bygningsmæssige Udvidelser.

Til trods for de i dette Decennium stedfundne Udvidelser ser jeg mig imidlertid atter nødsaget til at ansøge om nogle yderligere bygningsmæssige Ændringer og Udvidelser; jeg er tvungen til at gøre dette nu, for at Institutet ikke skal komme til at staa overfor den uholdbare Situation ikke at kunne løse de samfundsvigtige Krav, der stilles til det, ikke alene i undervisningsmæssig og videnskabelig Henseende, men ganske særlig fra Justitsvæsenet, der med sit successivt oparbejdede, omfattende Samarbejde med Institutet er stærkt interesseret i, at dette stadig holdes helt ydedygtigt paa alle væsentlige retsmedicinske Omraader, og som i fuld Forstaaelse heraf yder sin betydelige økonomiske Støtte til at kunne opretholde den Standard, som Institutet stræber efter.

Medens der ved de nævnte Udvidelser er skabt gode Arbejdsforhold paa de fleste Omraader, er der for Øjeblikket meget daarlige Arbejdsforhold i Institutets biokemiske og bakteriologiske Afdeling, hvor der bl. a. foretages et meget stort og stedse voksende Antal af de vigtige Blodalkoholbestemmelser for Retsvæsenet. Antallet af disse Undersøgelser som Supplement til kliniske Undersøgelser i Anledning af Overtrædelse af Motorloven, Trafikulykker og Trafikdrab, Overtrædelse af Tilhold, Voldssager m. v. var i Aaret 1938: 2364 Undersøgelser. Den gebyrmæssige Indtægt alene ved disse Undersøgelser var i Finansaaret 1938—39 Kr. 23640. I de første 6 Maaneder af indeværende Aar (1939) ligger Antallet 150 over Antallet i de første 6 Maaneder i 1938. I 1939 vil Antallet skønmæssigt blive over 2500 Undersøgelser. I indeværende Aar (1939) vil Indtægten af Afdelingen — under Hensyn til en forestaaende Gebyrstigning — antagelig blive Kr. 30 000.

Den biokemisk-bakteriologiske Afdeling raader hidtil kun over eet Lokale, hvori der foruden Blodalkoholbestemmelserne ogsaa skal foretages alle andre biokemiske og alle bakteriologiske Undersøgelser o. lign., og der skal i dette ret lille Laboratorium arbejde 4 Mennesker, hvad der volder meget betydelig Gene. Disse Forhold kan af Hensyn til Undersøgelsesernes Vigtighed ikke anses for forsvarlige.

Det er ikke muligt at flytte denne Del af Institutets Virksomhed til andre nuværende Lokaler i Institutet, da alle Rum allerede er fuldt

udnyttede. Den eneste Mulighed for at skaffe den biokemisk-bakteriologiske Afdeling fuldt forsvarlige Arbejdsvilkaar efter Tidens Krav er at bygge en Etage paa den nuværende Morgue-Bygning, der er uden Tagetage. Denne Udvidelseseventualitet ventileredes iøvrigt allerede i sin Tid i Undervisningsministeriets Udvalg vedrørende Institutets Omorganisation (1928). Der vil ved denne Ombygning ogsaa skabes gode Forhold for det i Tilslutning til mange legale Obduktioner nødvendige bakteriologiske Arbejde — et Arbejde, der i stedse højere Grad har været paakrævet — og som paa Grund af de daarlige Arbejdsvilkaar har maattet indskrænkes til et Minimum, der ikke længere vil kunne opretholdes. Endvidere vil der skabes Plads for et mindre biofysisk Laboratorium, der vil give Mulighed for bedre Udførelse af de ofte saa betydningsfulde, spektroskopiske Undersøgelser af Blod og kolorimetrisk Maalinger, ligesom der — foruden andre biofysiske Maalinger — vil kunne foretages Undersøgelser med ultraviolet Lys, en Metode, der i de senere Aar har faaet stigende Betydning for Retsmedicinen.

Endelig vil ved Ombygningen det til biokemisk-bakteriologisk Afdeling nu benyttede Lokale blive til Disposition for de histologiske Undersøgelser, hvortil man i Øjeblikket haardt savner et egentligt Laboratorium.

Der er — med Tilladelse af Universitetets Kurator — af kgl. Bygningsinspektør, Professor, Arkitekt Gottlob udarbejdet Plan og Overslag for ovenstaaende Ombygningsarbejde.

Plan og Overslag følger hoslagt som Bilag.

Det skal bemærkes angaaende disse: Efter fornyede Forhandlinger med Bygningsinspektoratet er man enedes om at lade den paa Planen anførte Tagkonstruktion med dertilhørende Trappeopgang udgaa.

Overslaget, som er anført til 78 400 Kr., anslaas herefter og efter en ny Gennemgang i det hele taget til 70 000 Kr., der endda anses for at være en Maksimalsum, der antagelig ved en Licitation vil kunne bringes yderligere ned.

I Henhold til ovenstaaende tillader jeg mig paa Institutets Vegne at ansøge om, at der bevilges til:

Bygning af en Etage paa Institutets Morgue-Bygning til Brug for Laboratorier til den biokemisk-bakteriologiske Afdeling 70 000 Kr.

Jeg skal under Hensyn til Bygningsændringens paatvingende Nødvendighed ansøge om, at der maa blive tilvejebragt Hjemmel for, at Arbejderne kan sættes i Gang allerede i det kommende Efteraar, subsidiært, hvis dette ikke skulde kunne gennemføres, at Beløbet maa blive stillet til Raadighed paa Finansloven 1940—41, saaledes at Arbejderne senest kan paabegyndes i Foraaret 1940.

I Forbindelse med nærværende Ansøgning havde man oprindelig efter Samraad med Bygningsinspektoratet paatænkt at ansøge om en Tagetage paa Institutets nordre Sidebygning. Skønt denne Sidebygning nuværende, flade Tagkonstruktion giver Anledning til idelige,

ret betydelige Reparationer og Udgifter, mener man dog at burde udsætte Ansøgning desangaaende til næste Aar, da de Undersøgelsesomraader og Arkivspørgsmaal, der i første Række vil komme til at betinge denne Udvidelse, til den Tid formentlig har antaget saa faste Former, at man med fuld Sikkerhed kan angive den bedste Bygningsplan.

Dette Andragende blev med Rektors og Kurators Tilslutning under 13. Juli 1939 indsendt til Ministeriet til Optagelse paa Finanslovforslaget for 1940—41, men Sagen blev ikke fremmet.

Under 7. Marts 1940 fornyede Professor Sand sit Andragende. Af Hensyn til det forandrede Prisniveau blev der af den kgl. Bygningsinspektør udarbejdet et nyt Overslag over Udgifterne ved det paagældende Byggearbejde, hvorefter der nu vilde udkræves en Bevilling paa 104 400 Kr. til dets Gennemførelse. Efter at Sagen paany var blevet forelagt Ministeriet, bifaldt dette under 22. April 1941, at der paa forventet Efterbevilling paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1941—42. blev afholdt et Beløb af 104 400 Kr. til Opførelse af en øvre Etage paa Institutets la Morgue-Bygning til Indretning af Laboratorier for Institutets biokemiske og bakteriologiske Afdeling.

Efter at Byggearbejdet var blevet sat i Gang, androg Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. Knud Sand under 21. Oktober 1941 om en Bevilling paa 18 000 Kr. til Anskaffelse af løst Inventar, Instrumentarium og Glassager m. v. til de nye Laboratorier; ogsaa dette Andragende blev bifaldet af Ministeriet.

Herefter blev der paa Tillægsbevillingsloven for 1941—42, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 4949—50 under Finanslovskonto § 26 I. B. 12. B. 29. bevilget et Beløb af ialt 122 400 Kr. til det paagældende Formaal (J. Nr. 11 b/39 og 11 d/41).

2. Andre Sager.

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1791—92 forhøjedes Institutets Annum (Universitetets Konto 14, Underkonto 25) med 2000 Kr. fra 21 000 Kr. til 23 000 Kr. af Hensyn til forøgede Driftsudgifter (J. Nr. 11 c/41).

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1777—78 fornyedes de i en Aarrække givne Bevillinger under Universitetets Konto 4. B. Andre Honorarer paa henholdsvis 1000 Kr. og 600 Kr. som Vederlag for Foretagelse af patologisk-anatomiske Undersøgelser af Kønskirtler hos Personer, som er underkastet Indgreb i Kønsorganerne i Henhold til Lov Nr. 130 af 1. Juni 1929 om Adgang til Sterilisation (J. Nr. 11 b/41).

Da Lederen af Institutets biokemiske Afdeling, Amanuensis, Dr. med. P. H. Andresen fortsat varetog Ledelsen ogsaa af Institutets serologiske Afdeling, bifaldt Ministeriet under 20. Oktober 1941 efter Indstilling af Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. Knud Sand og Universitetets Rektor og Kurator, at der af Universitetets Konto 7.

Vederlag een Gang for alle blev udbetalt ham et Vederlag paa 800 Kr. for dette Hverv i Finansaaret 1941—42, jfr. Universitetets Aarbog for 1939—40, Side 186 og 1940—41, Side 231 (J. Nr. 11 d/39).

g. Det hygiejniske Institut.

Efter Andragende af Institutets Bestyrer, Professor, Dr. med. L. S. Fridericia blev der af Universitetets Konto 14, Underkonto 44, Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter for Finansaaret 1941—42 stillet et Beløb af indtil 730 Kr. til Raadighed til Anskaffelse af en ny Duplikator til Institutet (J. Nr. 63 e/41).

h. Det medicinsk-historiske Museum.

Under 10. Juli 1941 tilskrev det lægevidenskabelige Fakultet Universitetets Rektor saaledes:

Med den vedlagte Skrivelse af 26. Januar d. A. fra Bestyrelsen for Universitetets medicinsk-historiske Musæum modtog Fakultetet den ligeledes vedlagte Skrivelse af 22. s. M., hvori Dansk Tandlægeforening anmoder om at maatte deponere i Museet en af Tandlæge Raunslund, Aarhus tilvejebragt Samling af odontologisk-historiske Genstande, som tilhører Foreningen, samt om at Fakultetet vil beskikke en Tandlæge som Konsulent ved Museet.

Fakultetet svarede i Overensstemmelse med en Udtalelse fra Museets Bestyrelse, at man gerne vilde modtage den paagældende Samling, dog ikke som Depot, men til Indlemmelse i Museet, og at man i Tilfælde af Samlingens Indlemmelse i Museet var villig til at beskikke en Tandlæge som Konsulent ved Museet.

Herefter modtog man den vedlagte Skrivelse af 28. April d. A. fra Dansk Tandlægeforening, som paany anmoder Fakultetet om Tildelse til at deponere Samlingen i Museet, nu paa Vilkaar, at Samlingen i hvert Fald ikke vil blive krævet tilbage de første 5 Aar. Om denne Skrivelse har man indhentet den vedlagte Erklæring af 6. f. M. fra Museets Bestyrelse, som udtaler, at man er rede til at modtage Samlingen som Depot, som kan kræves tilbage med et Varsel paa mindst 2 Aar, dog ikke de første 5 Aar.

Fakultetet kan, som Sagen nu foreligger, anbefale, at Dansk Tandlægeforenings Tilbud modtages. Det fremgaar af Skrivelse af 26. Januar d. A. fra Museets Bestyrelse, at der ikke i Museets Bygning er Plads til Samlingen, men at denne vil kunne anbringes i et Lokale i Kirurgisk Akademi, som hører til den kirurgiske Instrument- og Bogsamling, for hvilken Museets Efor, Professor, Dr. med. E. Dahl-Iversen er Bestyrer.

Med Henvisning til ovenstaaende skal Fakultetet indstille, at der meddeles det Bemyndigelse til

- 1) at modtage som Depot fra Dansk Tandlægeforening en denne Forening tilhørende Samling odontologisk-historiske Genstande;
- 2) at Samlingen anbringes i et Universitetets kirurgiske Instrument- og Bogsamling tilhørende Lokale i Kirurgisk Akademi;
- 3) at indgaa Aftale med Dansk Tandlægeforening om, at Depotet kan kræves tilbage med et Varsel paa 2 Aar, dog ikke de første 5 Aar.

Efter at denne Indstilling var blevet indsendt til Ministeriet med Tilslutning fra Universitetets Rektor, bifaldt Ministeriet under 8. September 1941 Fakultetets Indstilling (J. Nr. 257/41).

i. Institutet for human Arvebiologi og Eugenik.

Efter Andragende fra Institutets Direktør, Dr. med. Tage Kemp blev der paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg B., Sp. 741—42 under Universitetets Konto 5. Medhjælp optaget en Bevilling paa 3600 Kr. aarlig til Medhjælp ved det Registreringsarbejde (af sindssyge, aandssvage, Epileptikere m. fl.), der foretoges paa Institutet i Samarbejde med Arbejds- og Socialministeriet og dettes Særforsorgsinstitutioner. Om det nærmere herom henvises til det citerede Sted i Rigsdagstidende (J. Nr. 282 a/41).

Paa Normeringsloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 3099—3100, 3109—10 og 3213 blev der oprettet en Stilling som ikke-videnskabelig Assistent ved Institutet. I denne Stilling ansatte Undervisningsministeriet under 23. Maj 1942 Fru Anne Lise Betke fra den 1. April 1942 at regne. I Henhold til Bestemmelse paa Normeringsloven, jfr. de ovenfor citerede Steder i Rigsdagstidende blev der tillagt hende Ret til Pension efter Tjenstemandslovens Regler, uagtet hun var over 40 Aar gammel ved Ansættelsen samt Pensionsanciennitet (Pensionsalder) fra den 1. September 1943 og Lønningsanciennitet fra den 1. September 1938 (J. Nr. 145 a/40).

j. Universitetets Kliniker.

Efter Andragende fra Overlæge ved Kommunehospitalets Afdeling for Øjensygdomme, Professor ved den kliniske Praktikantundervisning, Dr. med. Ejler Holm blev der af Universitetets Konto 14, Underkonto 44, Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter for Finansaaret 1941—42 bevilget et Beløb af 1234 Kr. til Anskaffelse af forskellige Instrumenter til Brug ved Undervisningen af de Studerende. Bevillingen blev givet paa Vilkaar, at Instrumenterne forblev Universitetets Ejendom, saaledes at de, saafremt det af Professor Holm beklædte Professorat ved den kliniske Praktikantundervisning i Oftalmologi engang i Fremtiden skulde blive flyttet til et andet Hospital, kunde benyttes i Undervisningen dette andet Sted (J. Nr. 63 g/41).

k. Det psykologiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1789—90 forhøjedes Laboratoriets Annuum (Universitetets Konto 14, Underkonto 13) med 1000 Kr. fra 3060 Kr. til 4060 Kr. af Hensyn til forøgede Driftsudgifter (J. Nr. 191 b/38 og 217/39).

l. Det musikvidenskabelige Laboratorium.

Ligesom i Finansaaret 1940—41, jfr. Universitetets Aarboeg for 1939—40, Side 189, blev der ogsaa i Finansaaret 1941—42 af Universitetets Konto 14, Underkonto 44, Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter, stillet et Beløb af 600 Kr. (75 Kr. maanedlig i 8 Maaneder) til Raadighed for Laboratoriet til Udførelse af det i Forbindelse med Laboratoriets Drift nødvendige Biblioteks- og Kontorarbejde (J. Nr. 218 b/39).

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1783—84, optoges under Universitetets Konto 5. Medhjælp en Bevilling paa 640 Kr. aarlig til manuel Assistance ved Laboratoriet, bl. a. til Pasning af Laboratoriets Bibliotek, til Maskinskrivning m. m. (J. Nr. 218 b/39).

m. Det ægyptologiske Laboratorium.

Efter Andragende af Laboratoriets Bestyrer, Docent, Dr. phil. C. E. Sander-Hansen blev der af Universitetets Konto 14, Underkonto 44., Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter for Universitetets Instituter for Finansaaret 1941—42 stillet et Beløb af 300 Kr. til Raadighed til Indbinding og Reparation af Laboratoriets Folianter og andre større Værker og stillet i Udsigt, at der af samme Konto for samme Finansaar eller i Finansaaret 1942—43 vilde blive stillet yderligere 300 Kr. til Raadighed til samme Formaal (J. Nr. 176 a/41).

n. Den botaniske Have.

Paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1941—42, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 4947—48 blev der under Finanslovskonto § 26 I. B. 12. B. 24. bevilget et Beløb af 130 470 Kr. til Fornyelse af Havens Varmeanlæg (J. Nr. 15 b/41).

Paa Normeringsloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 3099—3100, 3109—10 og 3211—12 blev der tillagt Botanisk Gartner Hans Nilaus Jensen Pensionsret, uanset han var over 40 Aar ved Genansættelse i Statstjenesten; der blev endvidere tillagt ham Pensionsanciennitet fra den 1. December 1930, saaledes at der i den ham efter Reglerne i Tjenestemandsløvens § 50, Stk. 3 paahvilende Efterbetaling af Pensionsbidrag blev fradraget de Pensionsbidrag, han

havde betalt under sin tidligere Ansættelse som 1. Afdelingsgartner ved Haven i Tiden 1. September 1916—31. Maj 1934 (J. Nr. 15 e/40).

Under 25. Februar 1942 ansatte Universitetets Rektor Havebrugskandidaterne N. E. Fledelius og Frk. Karen Margrethe Olsen som honorarlønnede Gartnerassistenter ved Haven for 1 Aar fra den 1. April 1942 at regne (J. Nr. 15 a/42).

Paa Normeringsloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 3179—80, blev der oprettet en Stilling som Assistent ved Haven mod Bortfald af den Haven under Universitetets Konto 5. Medhjælp bevilgede Medhjælpssum paa 1200 Kr. til Kontorassistance og mod Nedsættelse af Havens Annuum (Universitetets Konto 14, Underkonto 1) med 1500 Kr., hvilket Beløb ligeledes anvendtes til Kontorassistance. I den nyoprettede Stilling ansatte Ministeriet under 15. Juni 1942 fra den 1. April s. A. at regne efter Indstilling af Direktøren for Haven, Professor, Dr. phil. Knud Jessen Havebrugskandidat Frk. Gudrun Zeiler, som siden 20. Januar 1928 havde været ansat paa Havens Kontor. Under Hensyn til hendes Alder og tidligere Virksomhed blev der paa ovennævnte Normeringslov, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 3099—3100, 3109—10 og 3211—12 tillagt hende Pensionsret, uanset hun var over 40 Aar gammel ved Ansættelsen, samt Lønningsanciennitet fra den 1. April 1939 og Pensionsanciennitet (Pensionsalder) fra den 1. Februar 1943 (J. Nr. 15 d/39).

Under 21. Oktober 1941 meddeltes der Robert Carlo Rasmussen fast Ansættelse som Opsynsbetjent ved Haven fra den 1. November 1941 at regne (J. Nr. 15 e/39).

Under 24. Februar 1942 blev der meddelt Olaf Henrik Bjørkman fast Ansættelse som Museumsbetjent ved Haven fra den 1. s. M. at regne (J. Nr. 15 d/40).

o. Det planteanatomiske Laboratorium.

Efter Andragende af Laboratoriets Bestyrer, Professor, Dr. phil. Knud Jessen og af Bestyreren af Universitetets plantefysiologiske Laboratorium, Professor, Dr. phil. P. Boysen Jensen blev der af Universitetets Konto 14, Underkonto 44, Raadighedssum til Afholdelse af særlige Udgifter til Universitetets Instituter for Finansaaret 1941—42 stillet et Beløb af 1000 Kr. til Raadighed til Anskaffelse af Forelæsningsstavler til Undervisningen i Plantefysiologi, Anatomi, Morfologi og Systematik og stillet i Udsigt, at der af samme Konto for Finansaaret 1942—43 vilde blive stillet yderligere 1000 Kr. til Raadighed til samme Formaal (J. Nr. 63 a/40).

p. Det plantefysiologiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1781—82 forhøjedes den Laboratoriet under Universi-

tetets Konto 5. Medhjælp bevilgede Medhjælpssum med 600 Kr. fra 1200 Kr. til 1800 Kr. aarlig af Hensyn til Laboratoriets forøgede Arbejde (J. Nr. 206/39).

q. Det zoologiske Museum.

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1777—78 og 1779—82, blev der under Universitetets Konto 4. B. Andre Honorarer optaget en Bevilling paa 3000 Kr. aarlig som Honorar til en Konservator ved Museet. Samtidig blev den under Universitetets Konto 5. Medhjælp til Museet bevilgede Medhjælpssum nedsat med 1100 Kr. fra 1700 Kr. til 600 Kr. (J. Nr. 12 c/41).

Under 29. Juni 1942 blev der meddelt Maskinarbejder Ove Jørgen Birkbo Ansættelse paa Prøve som Museumsbetjent og Portner ved Museet fra den 1. Juli 1942 at regne (J. Nr. 12 e/42).

r. Det kemiske Laboratorium.

Paa Normeringsloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 3179 oprettedes en Stilling som Laborant ved Laboratoriet. I denne Stilling ansatte Undervisningsministeriet under 3. Juni 1942 efter Universitetets Indstilling Laboratiebetjent ved Laboratoriet Knud Colding (J. Nr. 14 a/39).

s. Det astronomiske Observatorium.

I Februar 1940 indsendte Observatoriets Bestyrer, Professor, Dr. phil. Bengt Strömngren, et Forslag til Oprettelse af et Filialobservatorium til Universitetets astronomiske Observatorium, beliggende paa Sjælland udenfor København; herunder ansøgte Professor Strömngren foreløbig om en Bevilling paa 6000 Kr. til Undersøgelser med det Formaal at finde det bedst egnede Sted for Filialobservatoriet. Denne Bevilling blev herefter givet paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg B., Sp. 745—48, under Universitetets Konto 24. Overordentlige Udgifter (J. Nr. 16 a/40).

t. Det geografiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1789—90 forhøjedes Laboratoriets Annum (Universitetets Konto 14, Underkonto 19) med 1000 Kr. fra 2000 Kr. til 3000 Kr. Om den nærmere Motivering for denne Forhøjelse henvises til det citerede Sted i Rigsdagstidende (J. Nr. 164 a/40).

u. Institutet for teoretisk Fysik.

Under 19. Maj 1942 androg Institutets Bestyrer, Professor, Dr. phil. Niels Bohr om, at der maatte blive søgt Bevilling til Indretning af et nyt Auditorium i Institutet af Hensyn til forøget Undervisning. Udgiften til de foreslaede større Ombygninger i denne Anledning var af den kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt, Professor K. Gottlob, opgjort til 65 200 Kr. Efter Forhandling mellem Professor Bohr og Universitetets Kurator blev det dog bestemt at indrette Auditoriet i 2 Værelser, som benyttedes til Opholdsrum for de Studerende; denne Foranstaltning kunde udføres for et Beløb af ca. 6000 Kr. Under 12. August 1942 bifaldt Ministeriet, at Auditoriet blev indrettet som foreslaet, og at der af den almindelige Vedligeholdelseskonto for Universitetets Bygninger (Universitetets Konto 19. a.) anvendtes et Beløb af 6000 Kr. til Formaalet (J. Nr. 113/42).

Paa Normeringsloven for Finansaaret 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 3178—79 blev der tilvejebragt Hjemmel for Omdannelse af en honorarlønnet videnskabelig Assistentstilling ved Institutet til en fast videnskabelig Assistentstilling. Om Ansættelse i Stillingen se foran Side 28.

v. Det ferskvandsbiologiske Laboratorium.

Paa Finansloven for 1942—43, jfr. Rigsdagstidende for 1941—42, Tillæg A., Sp. 1781—82 og 1791—94 forhøjedes den Laboratoriet under Universitetets Konto 5. Medhjælp givne Bevilling paa 1440 Kr. til Betjenthjælp med 600 Kr. til 2040 Kr.; desuden forhøjedes Laboratoriets Annum (Universitetets Konto 14, Underkonto 38 a) med 800 Kr. fra 6710 Kr. til 7510 Kr. og Bevillingen til Afholdelse af de obligatoriske Kursus (Universitetets Konto 14, Underkonto 38 b) med 700 Kr. fra 700 Kr. til 1400 Kr. aarlig. Om den nærmere Motivering for disse Forhøjelser henvises til de citerede Steder i Rigsdagstidende (J. Nr. 149/40 og 313/41).

x. Den Arnamagnæanske Stiftelse.

Under 15. April 1942 genvalgte Konsistorium Professorerne, Dr. polit. Axel Nielsen og Dr. jur. Poul Johannes Jørgensen som Eforer for Stiftelsen for Tiden 1. Maj 1940—30. April 1944 (J. Nr. 33 a/42).

Under 6. Juni 1942 genbeskikkede Ministeriet efternævnte som Medlemmer af Stiftelsens Bestyrelse for Tiden 1. Maj 1942—30. April 1948:

Som valgt af Dansk-islandsk Forbundsfond: Professor, Dr. phil. Erik Arup, der tillige beskikkedes som Formand for Bestyrelsen, og Højesteretsdommer, Dr. jur. Einar Arnorsson; som valgt af Køben-

havns Universitet: Professor, Dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen og Professor, Dr. phil. Jón Helgason; som valgt af det akademiske Kollegium ved Islands Universitet: Professor, Dr. phil. Sigurdur Nordal og Professor Arni Pálsson; som valgte af Ministeriet: Professor, Dr. phil. Halldor Hermansson, Forlagsboghandler Einar Munksgaard, Overbibliotekar, Dr. phil. Carl S. Petersen, Direktør for Nationalmuseet Dr. phil. Poul Nørlund og Rigsarkivar Axel Linvald (J. Nr. 33 a/42).